

An aerial photograph of a city, likely Groningen, showing a mix of residential and commercial buildings, green spaces, and a river in the background. The image is partially obscured by a blue overlay on the right side.

Planbureau Fryslân

DE TOEKOMST VAN FRYSLÂN

CIJFERS / MENSEN / INZICHT

HET TEAM

ONAFHANKELIJK ONDERZOEK VOOR EEN TOEKOMSTBESTENDIG FRYSLÂN

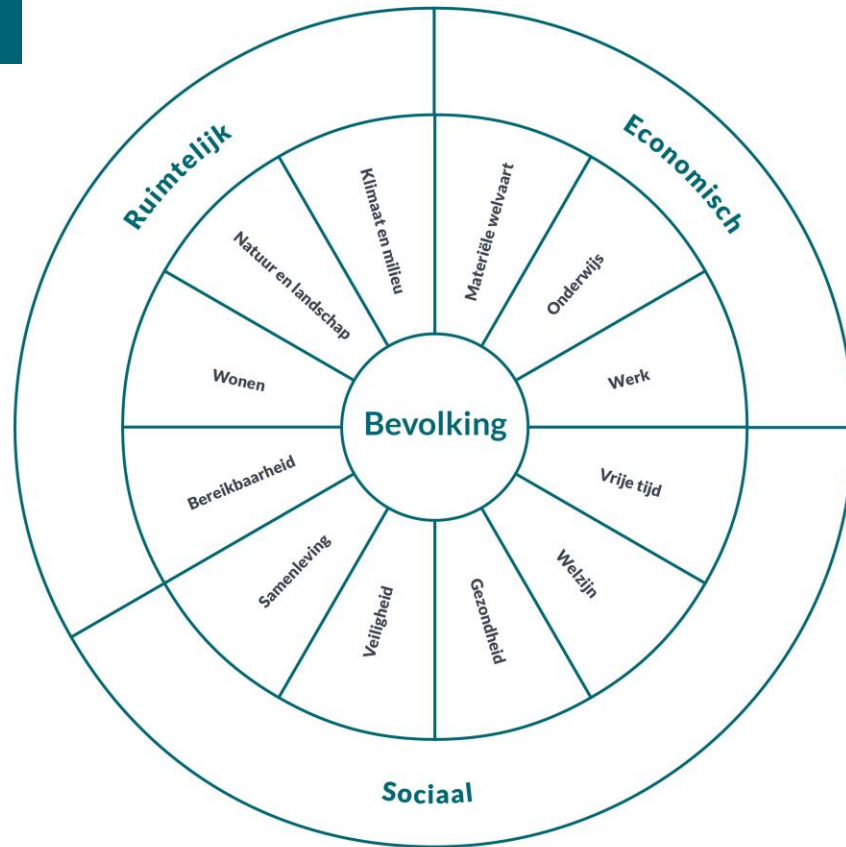

BREDE WELVAART

- / Alles dat mensen van waarde vinden
- / Kijkt verder dan economische groei
- / Hier en nu, maar ook elders en toekomstige generaties
- / Breed kijken, scherp kiezen

MONITORING BREDE WELVAART

- / Lange periode (20 jaar) dezelfde indicatoren meten
- / Trends en ontwikkelingen signaleren
- / Vergelijking over tijd, tussen groepen en regio's

PANEL FRYSLÂN

- / Representatief
- / ± 8000 inwoners
- / Online burgerpanel
- / 5-6 enquêtes per jaar

Het grote geluk in de krimpregio: Friezen zijn de meest tevreden inwoners van Nederland

Het aantal inwoners daalt en het inkomen blijft achter. Toch zijn van alle Nederlanders Friezen het gelukkigst en meest tevreden. Hoe is die 'Friese paradox' te verklaren?

Jurre van den Berg 12 juni 2019, 15:00

Fries geluk staat
onder druk

AANTAL 65-PLUSSERS IN FRYSLÂN

2010	+/- 106.000
2024	+/- 153.000

Hoeveel 65-plussers zijn er naar verwachting in 2040 in Fryslân?

- A. 140.000
- B. 170.000
- C. 193.000

AANTAL 65-PLUSSERS IN FRYSLÂN

2010	+/- 106.000
2024	+/- 153.000

Hoeveel 65-plussers zijn er naar verwachting in 2040 in Fryslân?

- A. 140.000
- B. 170.000
- C. 193.000

PROGNOSES PROVINCIE FRYSLÂN

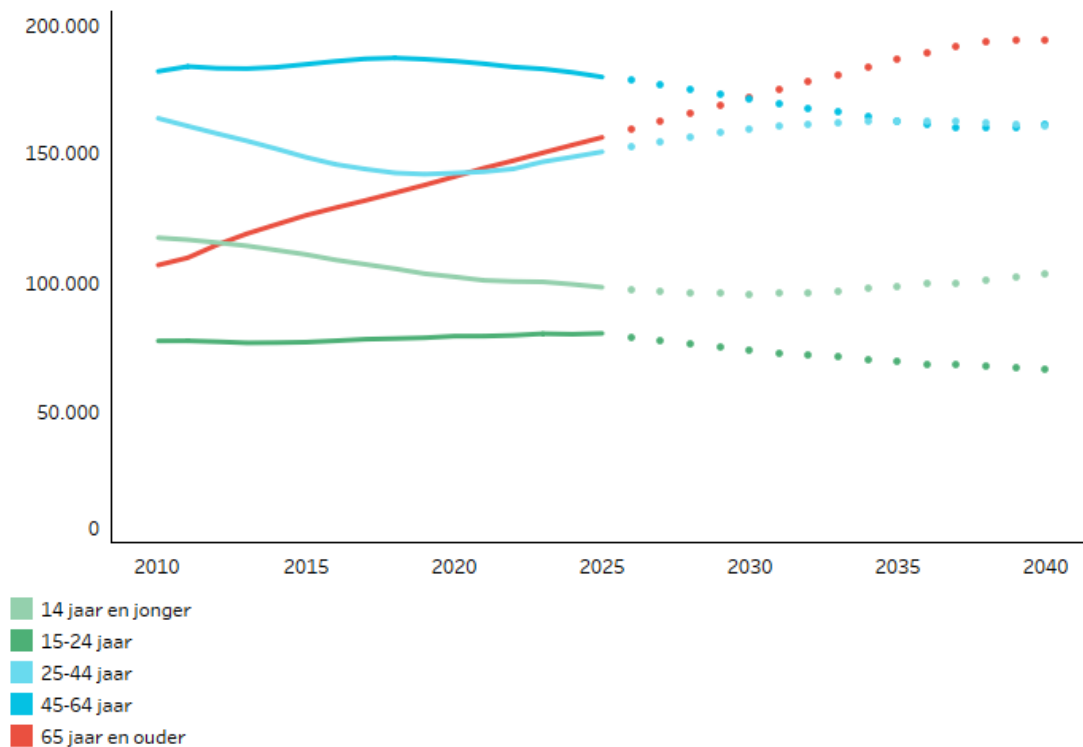
Gebaseerd op:

- / Geboortecijfers
- / Sterftekans
- / Huishoudensomvang
- / Woningbouw plannen
- / Migratiesaldi (binnen en buitenlands)

BINNENLANDSE EN BUITENLANDSE MIGRATIE

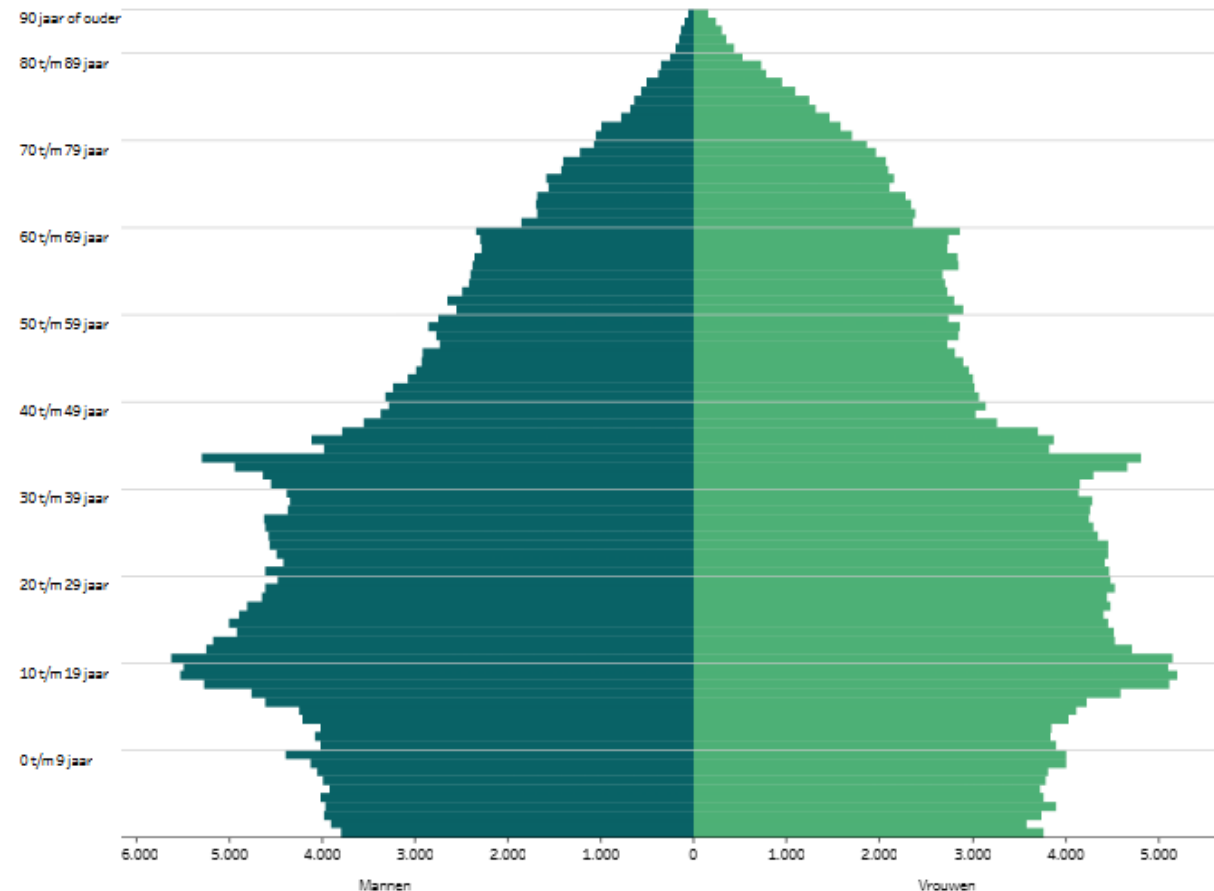
ONTWIKKELING LEEFTIJDGROEPEN BEVOLKING

Bron: CBS & Provincie Fryslân, bewerking Planbureau Fryslân

Bevolkingspiramide Fryslân

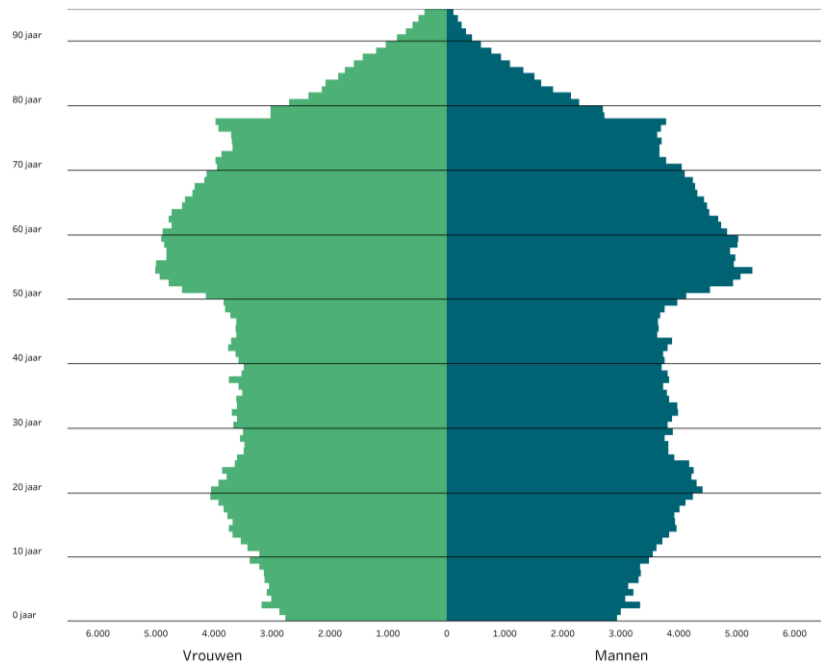
Regio Vergelykingsregio Jaar

/ Bekijk via de link in deze afbeelding hoe de bevolking is ontwikkeld van 1990 tot nu.

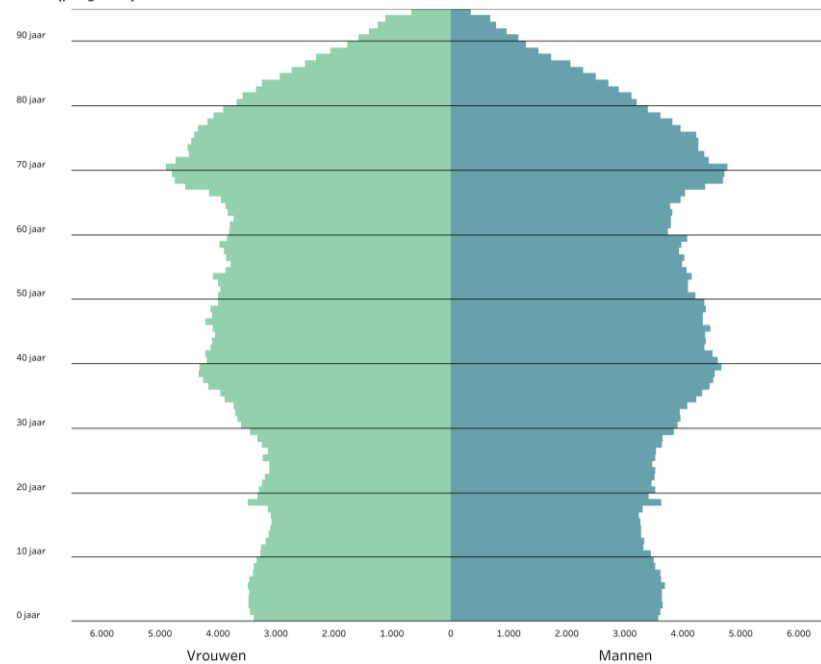
BEVOLKING FRYSLÂN 2024 VS. 2040

2024

Bron: CBS (2024), Provincie Fryslân (2025), bewerking Planbureau Fryslân

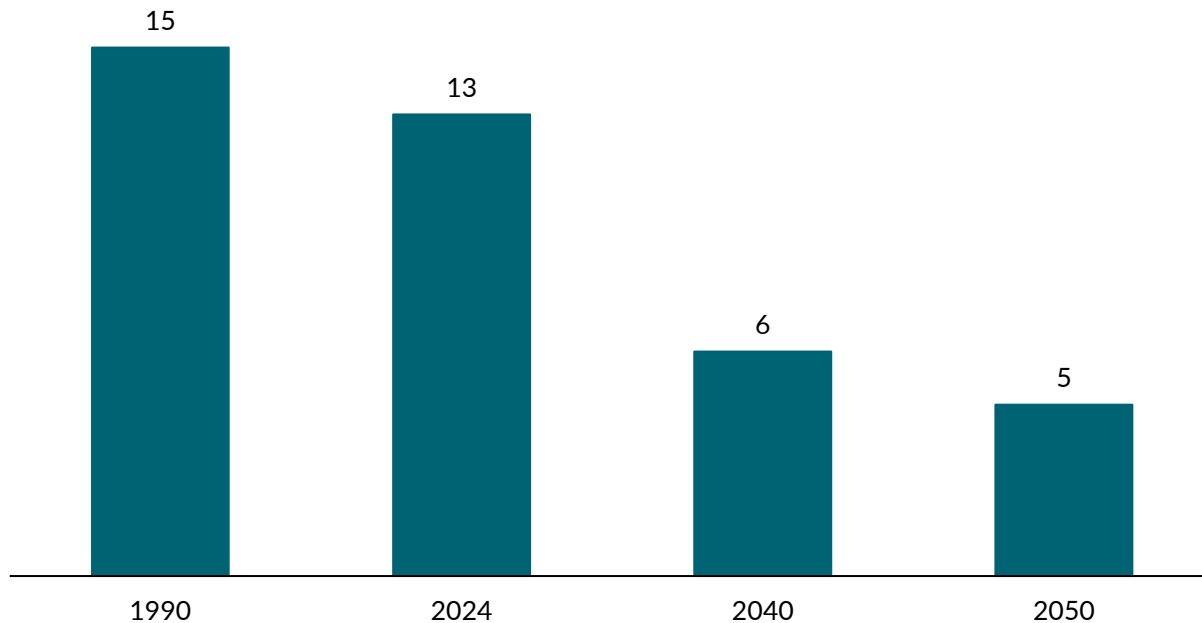
2040 (prognose)

Bron: CBS (2024), Provincie Fryslân (2025), bewerking Planbureau Fryslân

MINDER MANTELZORGERS

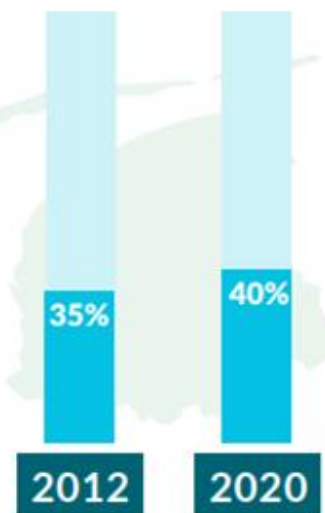
Aantal potentiële mantelzorgers per 85-plusser in Fryslân

Bron: CBS & Provincie Fryslân, bewerking Planbureau Fryslân

EENZAAMHEID EN RISICO OP DEPRESSIE STIJGT

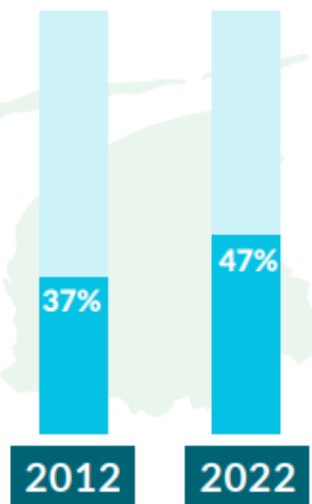
Aandeel inwoners van
Fryslân met een matig
tot hoog risico op depressie

Bron: GGD Fryslân, bewerking Planbureau Fryslân (2022)

EENZAAMHEID EN RISICO OP DEPRESSIE STIJGT

Aandeel inwoners
van Fryslân dat matig
tot ernstig eenzaam is

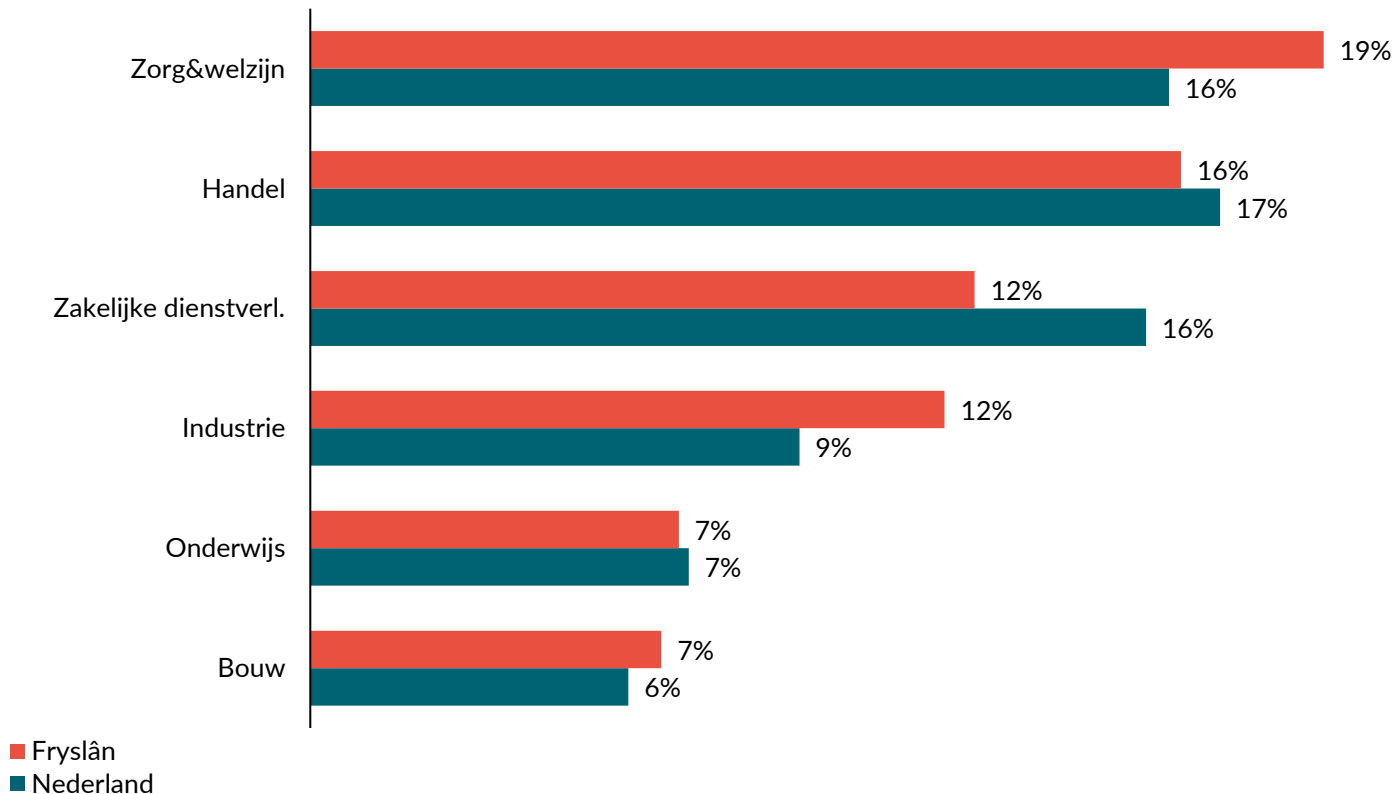

Bron: GGD Fryslân, bewerking Planbureau Fryslân (2022)

Voorspelling 2040:

22.500 minder mensen
beschikbaar voor de
arbeidsmarkt in Fryslân ten
opzichte van nu

SECTORSTRUCTUUR, GROOTSTE ZES SECTOREN

Bron: LISA werkgelegenheidsregister, bewerking Planbureau Fryslân

Welke sectoren zullen de komende 5 tot 10 jaar de meeste mensen moeten gaan vervangen?

VERVANGINGSGRAAD GROOTSTE SECTOREN 2022-2023

Aandeel 55 tot 75 jarigen (2022-2023)

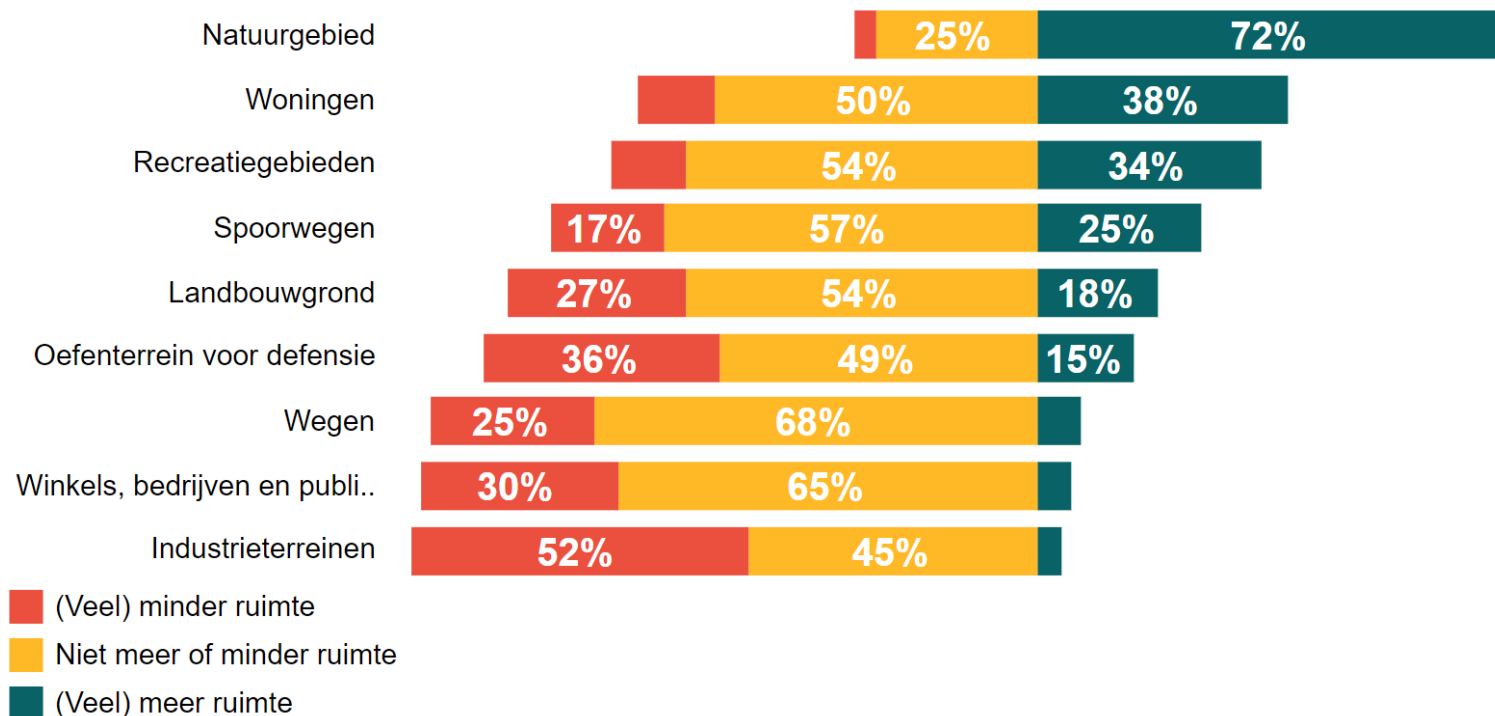

Bron: ROA, bewerking Planbureau Fryslân (2024)

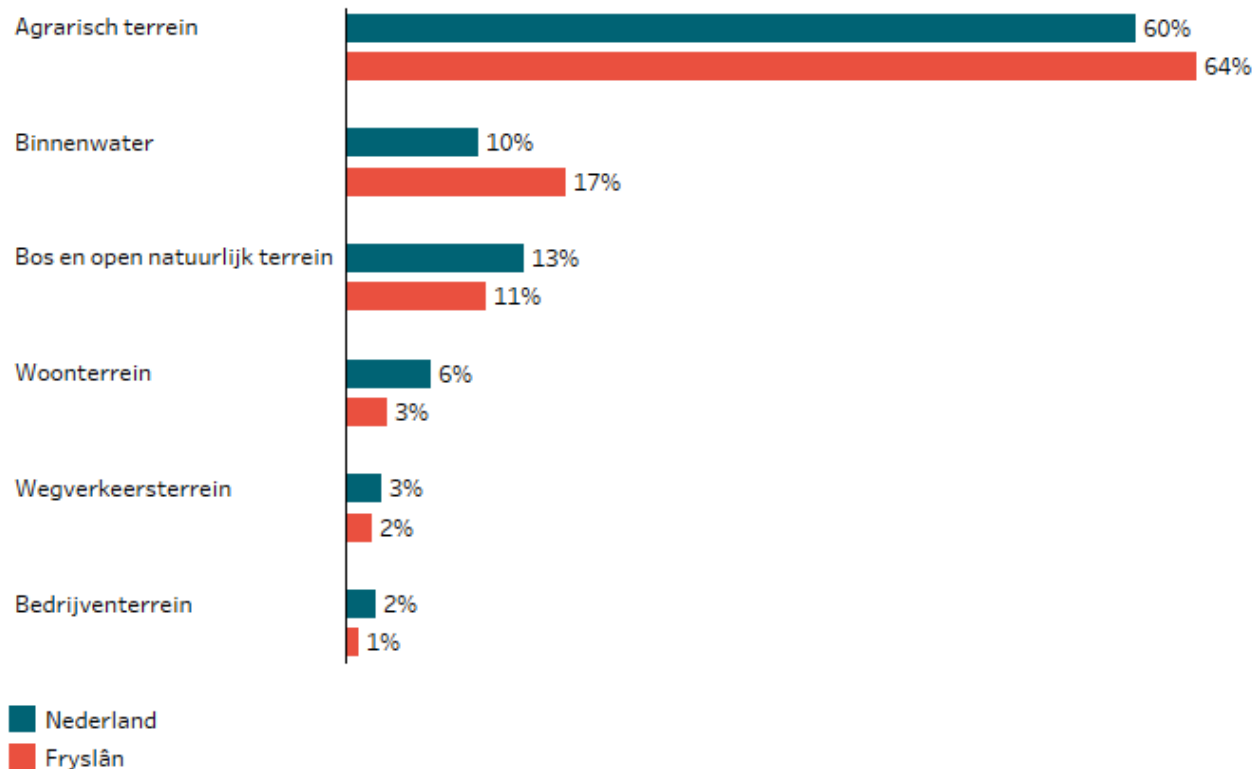
COMPLEXE RUIMTELIJKE PUZZEL

MEER, EVENVEEL OF MINDER RUIMTE

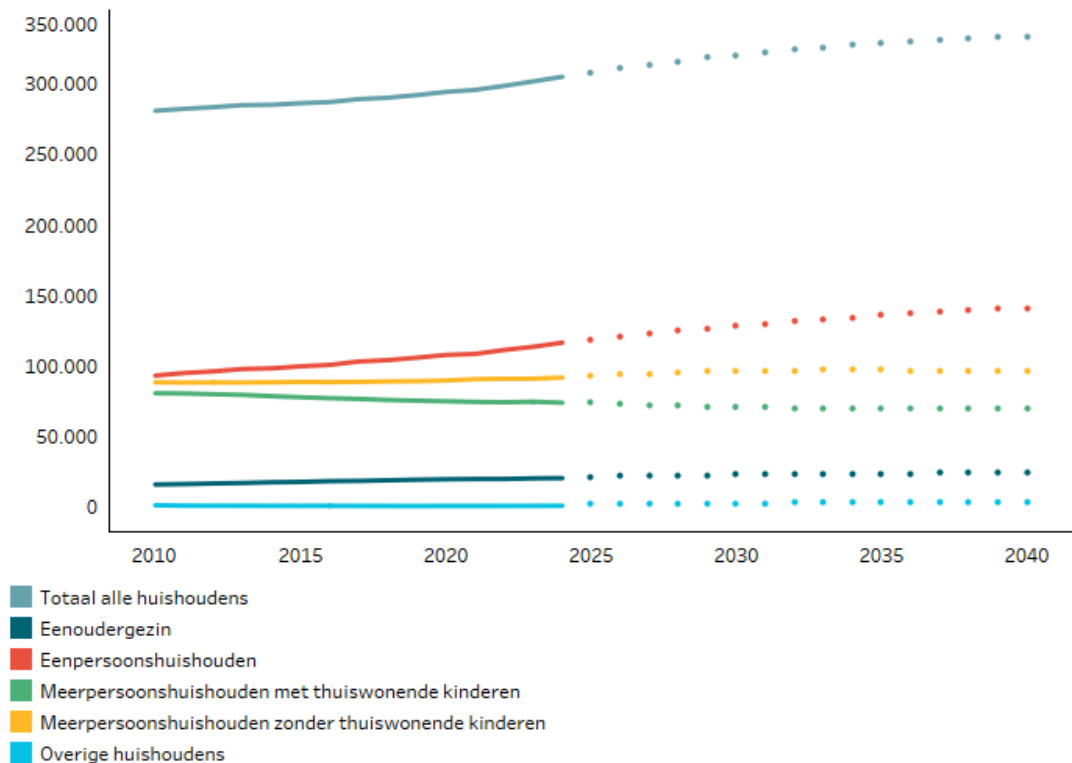

VERDELING OPPERVLAKTE (EXCLUSIEF BUITENWATER)

Bron: CBS, bewerking Planbureau Fryslân (2017)

STIJGING AANTAL HUISHOUDENS

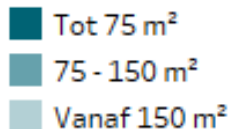
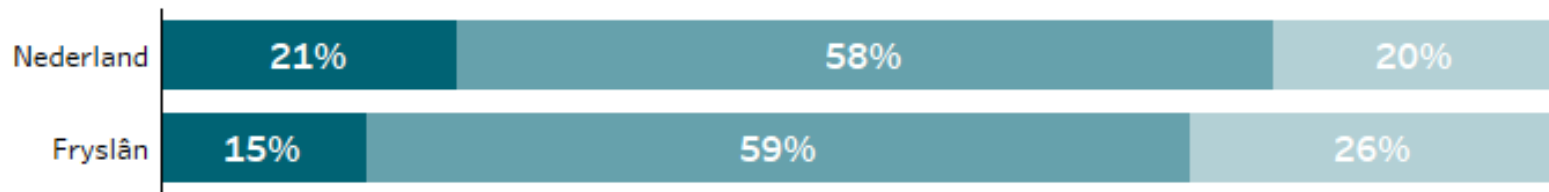

Voorspelling 2040:

**28.000 meer huishoudens
in Fryslân ten opzichte van
2024**

TEKORT EN MISMATCH WONINGEN

Aandeel woningen per oppervlakte

Aandeel koopwoningen

57% Nederland

62% Fryslân

De mienskip is
geen toverstaf

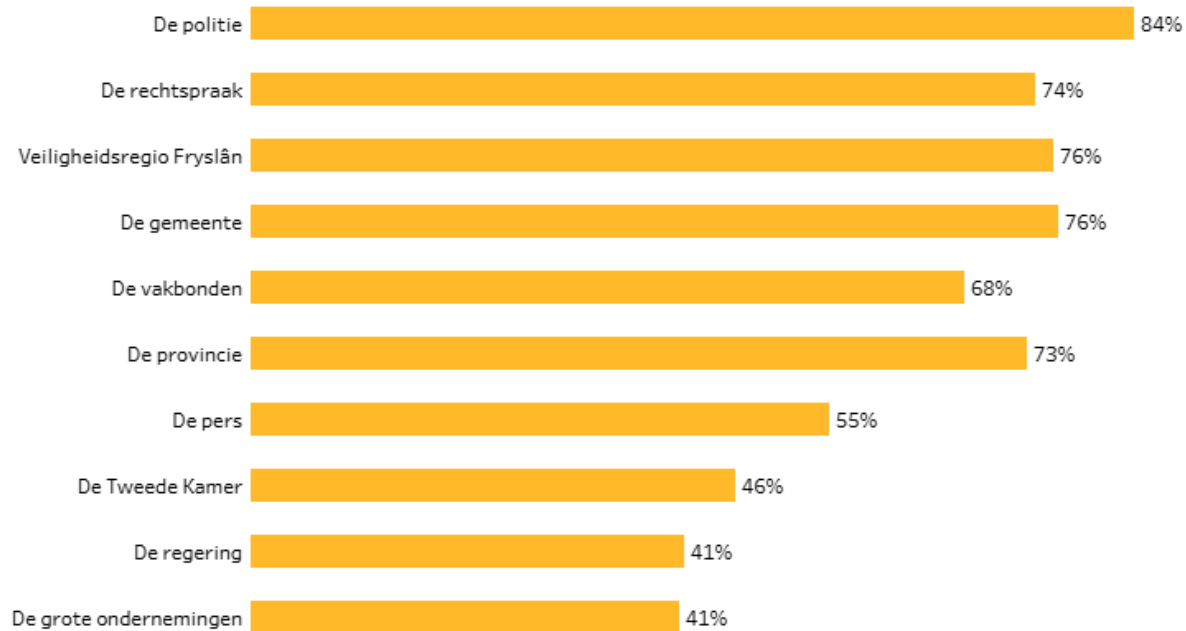
Er moeten nú keuzes
gemaakt worden voor
de toekomst van
Fryslân

De toekomst van
Fryslân is niet aan
de overheid

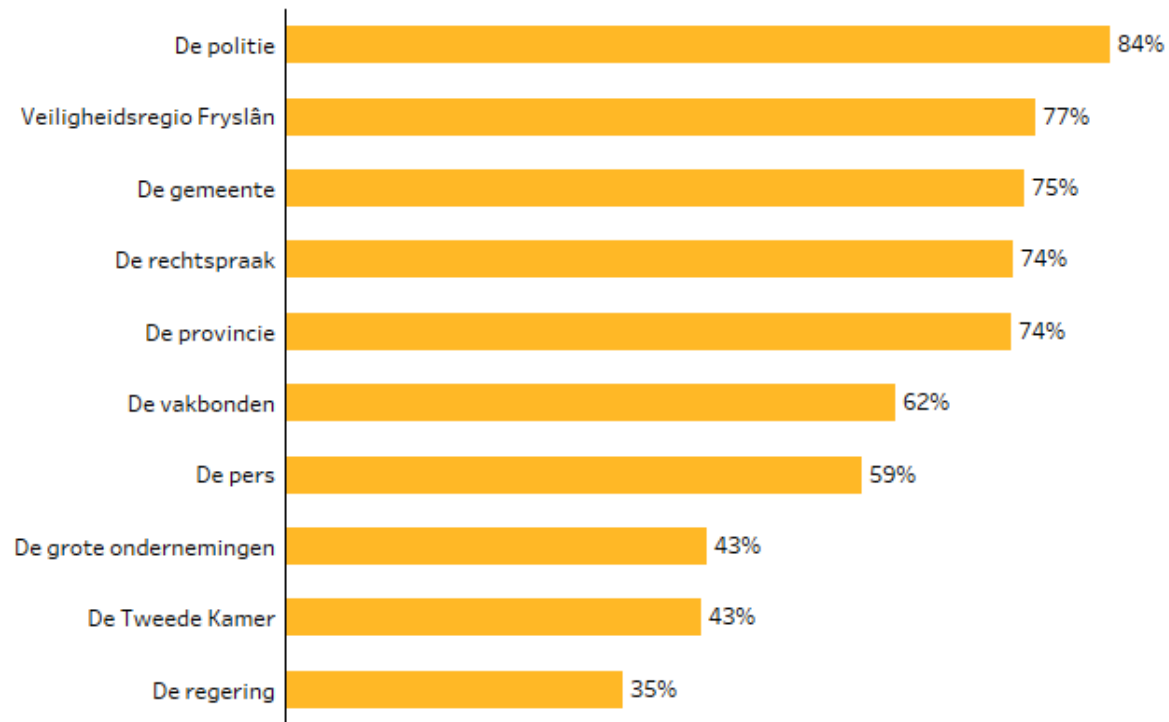
MEER VERTROUWEN IN ELKAAR DAN IN INSTITUTIES

VERTROUWEN INSTITUTIES 2023

VERTROUWEN INSTITUTIES 2025

DE TOEKOMST VAN FRYSLÂN

- / De toekomst van Fryslân is aan ons allen
- / Vragend kijken naar de provincie, of welke overheid ook, is niet de oplossing
- / De mouwen moeten worden opgestroopt: samen aan de slag
- / En samen = ook de overheid
- / Bottom-up én top-down
- / Gesprek in collegezaal, boardroom, huiskamer en marktkraam

HOE HET ER UIT ZOU KUNNEN ZIEN: BOTTOM-UP

- / Als inwoners samen nadenken over de toekomst
- / In dorpen, wijken
- / Keuzes maken, gebaseerd op feiten
- / Hier moeten hulpmiddelen bij komen!
- / Aansluiten op wat nu al goed werkt op lokale schaal
- / Van de leefwereld naar de systeemwereld

HOE HET ER UIT ZOU KUNNEN ZIEN: TOP-DOWN

/ Pentahelix proces

- Onderwijs- en kennisinstellingen
- Ondernemers
- Overheden
- Maatschappelijke organisaties
- Inwoners

/ Frysk Perspectief

- Gezamenlijke zoektocht
- Toekomstscenario's van Planbureau Fryslân
- Vanuit de systeemwereld (die óók moet transformeren) naar de leefwereld

WILT U MEER WETEN?

- / www.planbureau Fryslan.nl
- / Bekijk onze monitoren
- / Neem contact op met één van onze medewerkers